06/12/2022

Εσπερινή Ομιλία: “οι Έλληνες περίμεναν καρτερικά την έλευση του Χριστού για αιώνες”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Μία πολύ ενδιαφέρουσα ομιλία αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της δραστηριότητας των εσπερινών ομιλιών της Ιεράς Μητροπόλεώς Καλαβρύτων και Αιγιαλείας την Κυριακή 4 Δεκεμβρίου 2022, από τον κ. Δημήτριο Βελαώρα, Φιλόλογο, με τίτλο: «Οι Εβραίοι αρνήθηκαν τον Χριστόν και τον εθανάτωσαν. Αντίθετα, οι Έλληνες τον εδέχθηκαν ως Θεόν. Πώς εξηγείται η ελληνική παραδοξότητα;».

Ο ομιλητής αναφέρθηκε στο γεγονός ότι ο εβραϊκός λαός, παρά το γεγονός ότι για αιώνες ανέμενε και προετοιμαζόταν για την έλευση του Μεσσία, τελικά δεν τον αποδέχθηκε και μάλιστα τον οδήγησε στον σταυρικό θάνατο. Αντίθετα οι Έλληνες τον αποδέχθηκαν ως Θεό. Και τούτο οφείλεται στη μακρόχρονη προετοιμασία των αρχαίων Ελλήνων μέσα από τη μυθολογία, την τέχνη, την ποίηση, τη φιλοσοφία, την ιστορία, που λειτούργησαν ως παιδαγωγικά μέσα προκειμένου να οδηγήσουν τον νέο Ισραήλ, τον Ελληνισμό, στην πίστη και την αποδοχή του θείου λόγου. Στη συνέχεια, ανέφερε παραδείγματα, τα οποία αποδεικνύουν το γεγονός αυτό.

“Οι Αρχαίοι Έλληνες ήταν ένας κατεξοχήν ευσεβής λαός, καθώς πριν από οποιαδήποτε ενέργειά του προηγούνταν η προσευχή και η θυσία στο θείο. Ως αγίους λάτρευαν τους ήρωες (π.χ. τον Ηρακλή, οι άθλοι του οποίου αποτελούν σύμβολο του λυτρωτικού έργου του Χριστού), τους οποίους θεωρούσαν ημίθεους.

Οι αρχαίοι Έλληνες προσέφεραν τη γλώσσα τους, στην οποία γράφτηκε το Ιερό Ευαγγέλιο και οι Επιστολές των Αποστόλων και παράλληλα τους όρους της φιλοσοφίας, που χρησιμοποιήθηκαν με νέο περιεχόμενο για να εκφράσουν τη δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας.

Όπως οι Εβραίοι είχαν τους προφήτες έτσι και στον αρχαίο ελληνικό κόσμο υπήρξαν οι φιλόσοφοι και οι συγγραφείς, που μέσα από τον γραπτό ή προφορικό τους λόγο προετοίμασαν, συνεσκιασμένα, τον λαό τους ώστε να αποδεχθούν τον λόγο και το έργο του Χριστού. **Οι προφητείες των αρχαίων Ελλήνων δίνουν λεπτομερέστατα στοιχεία για τον Χριστό, τη γέννησή Του από την Παρθένο Μαρία, τη θεανθρώπινη φύση Του, τα θαύματά Του, τη Σταύρωση, την Κάθοδο στον Άδη και την Ανάστασή Του, για τις τρεις υποστάσεις του Θεού. Έτσι, πολλές απ' αυτές καθίστανται ισάξιες με τις προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης, ενώ κάποιες άλλες τις ξεπερνούν κιόλας.**

Ο Σωκράτης, ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης, που διακρίνονταν για τη σοφία, την αυτογνωσία και την ταπείνωση, αποτελούν τους τρεις κορυφαίους προφήτες του ελληνικού κόσμου.

Ο θείος Πλάτων, ο Ησαΐας, όπως τον χαρακτήρισε ο ομιλητής του ελληνικού κόσμου, στην Πολιτεία του (Β, V , 362) συχνά προλέγει την έλευση του Χριστού, αλλά και για τον μαρτυρικό Του θάνατο: «Θα απογυμνωθεί απ' όλα εκτός της δικαιοσύνης, διότι φτιάχτηκε αντίθετος στην ως τότε συμπεριφορά. Χωρίς να αδικήσει κανέναν θα δυσφημισθεί πολύ ως άδικος ώστε να βασανισθεί για τη δικαιοσύνη και θα γεμίσει με δάκρυα εξαιτίας της κακοδοξίας, αλλά θα μείνει αμετακίνητος μέχρι θανάτου και ενώ θα είναι δίκαιος, θα θεωρείται άδικος για όλη του τη ζωή. Έχοντας τέτοιες διαθέσεις ο δίκαιος θα μαστιγωθεί, θα στρεβλωθεί, θα δεθεί, θα ανάψουν τα μάτια του και στα τελευταία του, αφού πάθει κάθε κακό, θα καρφωθεί πάνω σε πάσσαλο και να ξέρεις ότι δεν είναι δίκαιο, αλλά αφού έτσι το θέλει ας γίνει».

Ο Θεός για τον Πλάτωνα δεν βοηθάει απλώς στο να νοηματοδοτεί τη ζωή των ανθρώπων, αλλά συνιστά το απόλυτο οντολογικό θεμέλιο, ένα σημείο αναφοράς, βάσει του οποίου κρίνονται τα πάντα, ως ο υπερβατικός κοσμικός Δημιουργός, που είναι αθάνατος, αμετάβλητος, ενεργητικός και τέλειος. Ο πλατωνικός Σωκράτης, με συγκλονιστικό τρόπο, λέει στον Αλκιβιάδη ότι θα έρθει αυτός που νοιάζεται για μας, για να αφαιρέσει την ομίχλη που σκοτίζει τον νου μας και θα δούμε την αλήθεια! (διάλογος Αλκιβιάδης δεύτερος). Στην Απολογία του Σωκράτους μάλιστα (18, 31 α'), ο Σωκράτης δηλώνει ως προ Χριστού χριστιανός κι αυτός: **«τον λοιπόν βίον καθεύδοντες διατελοίτε αν, ει μη τίνα άλλον ο θεός υμίν επιπέμψειε κηδόμενος υμών», δηλ. «θα κοιμόσαστε πνευματικά αν ο Θεός, που σας φροντίζει, δεν στείλει κάποιον άλλον**

»!

Ο Αριστοτέλης, εκτός από ένας εξέχων φιλόσοφος νους, που σημάδεψε την ιστορία του πολιτισμού όσο ελάχιστες άλλες προσωπικότητες, αποτελεί τον συνδετικό κρίκο που συνδέει τον αρχαιοελληνικό με τον χριστιανικό πολιτισμό, όπως εκφράσθηκε στην ελληνόφωνη Ανατολή και στη λατινόφωνη Δύση μέχρι και τον 16ο αιώνα. Οι πατέρες της Εκκλησίας και οι χριστιανοί συγγραφείς μελέτησαν ενδελεχώς τον Σταγειρίτη φιλόσοφο, τον υπομνημάτισαν και εμβάθυναν στη σκέψη του και στην ηθική του διδασκαλία, με κύριο σκοπό να περιγράψουν τα δεδομένα της χριστιανικής πίστης και την οργάνωση της χριστιανικής κοινωνίας. Οι ελληνόφωνοι χριστιανοί συγγραφείς μάς παραδίδουν μια εντελώς διαφορετική ανάγνωση του Αριστοτέλη από αυτήν της σχολαστικής Δύσης, πιο κοντά στο πηγαίο και ελεύθερο ελληνικό πνεύμα που τον διέκρινε και που η ελληνική γλώσσα είχε την ευχέρεια, αλλά και τη δυνατότητα να αποκαλύπτει.

Στο έργο Προμηθέα**ς Δεσμώτης του Αισχύλου**, ο Προμηθέας, όντας φυλακισμένος στον Καύκασο, προλέγει ότι ο λυτρωτής του θα γεννηθεί από την παρθένο Ιώ και τον Θεό (στ. 772, 834, 848), θα είναι δηλαδή υιός Θεού και υιός Παρθένου. Αυτός ο Θεάνθρωπος θα καταλύσει την εξουσία των παλαιών θεών και θα αφανίσει αυτούς και τη δύναμή τους (908, 920). Ο Ερμής τότε σταλμένος από τον Δία προαναγγέλλει στον Προμηθέα τα εξής: *«Τοιούδε μόχθου τέρμα μη τι προσδόκα πριν αν θεός τις διάδοχος των σων πόνων φανή, θελήση τ' είς αναύγητον μολείν Άιδην, κνέφαια τ' άμφί Ταρτάρου βάθη», δηλ. «μην περιμένεις να λυτρωθείς από τους πόνους προτού θεός πάρει τα πάθια τα δικά σου πάνω του και με τη θέλησή του κατέβει στον Άδη τον ανήλιαγο, στους άφεγγους του Ταρτάρου βυθούς»* (στ. 1041-1043).

Ακόμα, μέσα στα έργα τους οι αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι απορρίπτουν την πολυθεΐα του Δωδεκάθεου και μιλούν για τον ένα Θεό, για τη θεία φύση της ανθρώπινης ψυχής και την αθανασία της, για τον προορισμό της να ομοιωθεί με το θείο. **Αποδεικνύεται λοιπόν ότι οι Έλληνες περίμεναν καρτερικά την έλευση του Χριστού για αιώνες. Γι' αυτό και όταν έγινε η συνάντηση Χριστού και Ελλήνων, ο Χριστός είπε:** *«Ελήλυθεν η ώρα ίνα δοξασθή ο Υιός του Ανθρώπου» (Ιω. 12, 23).*"

Μετά το πέρας της ομιλίας ο Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως π. **Ιωακείμ Βενιανάκης** μετέφερε τις ευχές και ευχαρίστησε τον ομιλητή εκ μέρους του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου **Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Ιερωνύμου.**